



EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

RADA

Brusel 8. července 2022
(OR. en)

2022/0213 (COD)

PE-CONS 43/22

ECOFIN 704
RELEX 936
COEST 519
NIS 15
CODEC 1083

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o poskytnutí
mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/...

ze dne ...

o poskytnutí mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 212 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem¹,

¹ Postoj Evropského parlamentu ze dne 7. července 2022 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Unií a Ukrajinou¹, včetně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, vstoupila v platnost dne 1. září 2017. Vzhledem k tomu, že Evropská rada dne 23. června 2022 potvrdila evropskou perspektivu Ukrajiny a rozhodla se udělit Ukrajině status kandidátské země, je třeba Ukrajinu považovat za způsobilou pro získání makrofinanční pomoci Unie.
- (2) Ukrajina zahájila na jaře 2014 ambiciózní program reforem, jejichž cílem je stabilizovat ekonomiku a zlepšit životní podmínky obyvatel. Mezi hlavními prioritami programu jsou boj proti korupci, jakož i ústavní, volební a soudní reformy. Provádění uvedených reforem bylo podpořeno šesti po sobě jdoucími programy makrofinanční pomoci, v jejichž rámci Ukrajina obdržela pomoc ve formě úvěrů v celkové výši 6,2 miliardy EUR. Poslední mimořádná makrofinanční pomoc, která byla poskytnuta v souvislosti s rostoucím napětím na hranicích s Ruskem podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/313², poskytla Ukrajině úvěry ve výši 1,2 miliardy EUR a byla vyplacena ve dvou splátkách ve výši 600 milionů EUR v březnu a květnu 2022.

¹ Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé (Úř. věst. L 161, 29.5.2014, s. 3).

² Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/313 ze dne 24. února 2022 o poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině (Úř. věst. L 55, 28.2.2022, s. 4).

- (3) Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruska vůči Ukrajině, která byla zahájena dne 24. února 2022, způsobila Ukrajině ztrátu přístupu na trh a drastický pokles veřejných příjmů, zatímco veřejné výdaje na řešení humanitární situace a zachování kontinuity státních služeb výrazně vzrostly. V této velmi nejisté a nestabilní situaci ukazují nejlepší odhady potřeb financování Ukrajiny ze strany Mezinárodního měnového fondu (MMF) na mimořádný schodek financování ve výši přibližně 39 miliard USD v roce 2022, z čehož by zhruba polovina mohla být pokryta, pokud by dosud přislíbená mezinárodní podpora byla plně vyplacena. Rychlé poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině podle tohoto rozhodnutí, jakožto první fáze provádění úplné mimořádné makrofinanční pomoci ve výši až 9 miliard EUR, Unii je za současných mimořádných okolností považováno za vhodnou krátkodobou reakci na okamžité a nejnaléhavější finanční potřeby Ukrajiny a na značná rizika pro makrofinanční stabilitu země. Makrofinanční pomoc Unie má podpořit makrofinanční stabilizaci Ukrajiny a posílit odolnost země, a tím přispět k udržitelnosti veřejného dluhu Ukrajiny a její schopnosti v konečném důsledku dostát svým finančním závazkům.

- (4) Stanovení výše makrofinanční pomoci Unie podle tohoto rozhodnutí zohledňuje plánovanou úplnou mimořádnou makrofinanční pomoc a také vychází z kvantitativního posouzení zbývajících potřeb Ukrajiny v oblasti vnějšího financování, které bylo provedeno ve spolupráci s MMF a dalšími mezinárodními finančními institucemi, a zohledňuje schopnost Ukrajiny financovat se z vlastních zdrojů. Při tomto určení jsou rovněž zohledněny očekávané finanční příspěvky od bilaterálních a multilaterálních dárců, nutnost zajistit spravedlivé rozložení zátěže mezi Unii a ostatní dárce, jakož i dosavadní použití jiných unijních nástrojů vnějšího financování na Ukrajině a přidaná hodnota celkového zapojení Unie. Měl by být zohledněn závazek ukrajinských orgánů k úzké spolupráci s MMF při navrhování a provádění krátkodobých mimořádných opatření a jejich záměr spolupracovat s MMF na vhodném hospodářském programu, pokud to podmínky dovolí. Cílem makrofinanční pomoci Unie by mělo být zachování makrofinanční stability a odolnosti za válečných okolností. Komise by měla zajistit, aby mimořádná makrofinanční pomoc Unie byla po právní i obsahové stránce v souladu s hlavními zásadami a cíli opatření, která byla přijata v rámci jednotlivých oblastí vnější činnosti, a dalšími relevantními politikami Unie.

- (5) Makrofinanční pomoc Unie by měla podporovat vnější politiku Unie vůči Ukrajině. Komise a Evropská služba pro vnější činnost by v průběhu poskytování makrofinanční pomoci měly úzce spolupracovat v zájmu koordinace vnější politiky Unie a zajištění její ucelenosti.
- (6) Poskytnutí makrofinanční pomoci Unie by mělo být podmíněno tím, že Ukrajina bude respektovat účinné demokratické mechanismy, včetně parlamentního systému založeného na pluralitě politických stran, a zásady právního státu a že zaručí dodržování lidských práv. Přetrvávající válka, a zejména stávající stanné právo by neměly do těchto zásad zasahovat, navzdory koncentraci moci v exekutivě.
- (7) S cílem zajistit účinnou ochranu finančních zájmů Unie souvisejících s mimořádnou makrofinanční pomocí Unie by Ukrajina měla přijmout vhodná opatření v oblasti prevence a potírání podvodů, korupce a jakýchkoli jiných nesrovnalostí souvisejících s touto pomocí. Kromě toho by ve smlouvě o úvěru mělo být stanoveno, že Komise bude provádět kontroly, Účetní dvůr bude provádět audity a Úřad evropského veřejného žalobce bude vykonávat své pravomoci v souladu s články 129 a 220 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046¹ (dále jen „finanční nařízení“).

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (8) Makrofinanční pomoc Unie podle tohoto rozhodnutí, jakožto první fáze provádění plánované úplné mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině, by měla být spojena s přísnými požadavky na podávání zpráv, které budou stanoveny v memorandu o porozumění. Tyto požadavky by měly za současných válečných okolností zajistit, aby finanční prostředky byly využívány účinně, transparentně a odpovědně. K budoucím operacím makrofinanční pomoci budou připojeny politické podmínky, jejichž cílem by mělo být posílení okamžité odolnosti Ukrajiny a dlouhodobé udržitelnosti jejího dluhu, a tím snížení rizik spojených se splácením jejích nesplacených a budoucích finančních závazků.
- (9) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto rozhodnutí by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (10) Makrofinanční pomoc ve výši až 1 miliardy EUR podle tohoto rozhodnutí představuje finanční závazek Unie v rámci celkového objemu záruky pro vnější činnost podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947¹.
- (11) V souladu s čl. 210 odst. 3 finančního nařízení se podmíněné závazky vyplývající z rozpočtových záruk nebo finanční pomoci a hrazené z rozpočtu mají považovat za udržitelné, pokud je jejich předpokládaný víceletý vývoj slučitelný s mezemi stanovenými v nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093² a se stropem ročních prostředků na platby stanoveným v čl. 3 odst. 1 rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053³. Aby mohla Unie poskytnout Ukrajině významnou podporu prostřednictvím makrofinanční pomoci finančně bezpečným způsobem a zároveň zachovat vysoké úvěrové hodnocení Unie, a tudíž i její schopnost poskytovat účinné financování v rámci svých vnitřních i vnějších politik, je nezbytné náležitě chránit rozpočet Unie před naplněním těchto podmíněných závazků a zajistit jejich finanční udržitelnost ve smyslu čl. 210 odst. 3 finančního nařízení.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

² Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

³ Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom (Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (12) V souladu se zásadou řádného finančního řízení je před poskytnutím dodatečných úvěrů v rámci mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině nezbytné posílit odolnost společného rezervního fondu prostředky úměrnými rizikům vyplývajícím z podmíněných závazků spojených s makrofinanční pomocí Unie Ukrajině podle tohoto rozhodnutí. Bez takového posílení by rozpočet Unie nebyl schopen z finančního hlediska bezpečně poskytnout pomoc, kterou si vyžadují ukrajinské potřeby v souvislosti s válkou. Na ochranu rozpočtu Unie by na základě současného posouzení mělo předpokládané krytí pro úvěry tvořící úplnou mimořádnou makrofinanční pomoc Unie Ukrajině ve výši až 8,8 miliardy EUR, včetně této splátky ve výši 1 miliardy EUR, činit 70 % hodnoty úvěru.
- (13) Na tomto základě by míra tvorby rezerv pro úvěr ve výši 1 miliardy EUR měla být stanovena na 70 % namísto uplatnění obecného pravidla stanoveného v čl. 31 odst. 5 třetím pododstavci nařízení (EU) 2021/947. Odpovídající částka 700 milionů EUR by měla být financována z finančního krytí pro zeměpisné programy podle nařízení (EU) 2021/947. Tato částka by měla být přidělena na závazky a vyplacena do speciálního podfondu společného rezervního fondu v období do roku 2027.

- (14) Vzhledem ke zvýšené míře tvorby rezerv na tuto splátku makrofinanční pomoci Unie je vhodné pokrýt finanční odpovědnost z makrofinanční pomoci podle tohoto rozhodnutí odděleně od ostatních finančních závazků v rámci záruky pro vnější činnost. Kromě toho se navrhuje použít rezervy vyčleněné ve společném rezervním fondu na makrofinanční pomoc podle tohoto rozhodnutí pouze na finanční závazky podle tohoto rozhodnutí, a nikoli v souladu s obecným pravidlem stanoveným v čl. 31 odst. 6 nařízení (EU) 2021/947. Po tomto kroku by mělo následovat vyloučení rezervy vyčleněné na makrofinanční pomoc podle tohoto rozhodnutí z uplatňování efektivní míry tvorby rezerv uplatňované v souladu s článkem 213 finančního nařízení.
- (15) Jelikož cíle tohoto rozhodnutí, totiž poskytnutí makrofinanční pomoci Unie Ukrajině s cílem podpořit zejména její hospodářskou odolnost a stabilitu, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej z důvodu rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

- (16) Vzhledem k naléhavosti dané výjimečnými okolnostmi způsobenými nevyprovokovanou a neodůvodněnou útočnou válkou Ruska je vhodné použít výjimku ze lhůty osmi týdnů stanovenou v článku 4 Protokolu č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii, Smlouvě o fungování Evropské unie a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (17) Vzhledem k obtížné situaci Ukrajiny způsobené útočnou válkou Ruska a v zájmu její podpory na cestě k dlouhodobé stabilitě je vhodné odchýlit se od čl. 220 odst. 5 písm. e) finančního nařízení a umožnit Unii, aby pokryla úrokové náklady v souvislosti s úvěrem podle tohoto rozhodnutí a odpustila správní náklady, které by Ukrajina jinak nesla. Subvence úrokových sazeb by měla být výjimečně poskytnuta jako nástroj považovaný za vhodný k zajištění účinnosti podpory ve smyslu čl. 220 odst. 1 finančního nařízení a měla by být hrazena z rozpočtu Unie. V průběhu víceletého finančního rámce na období 2021–2027 by subvence úrokových sazeb měla být hrazena z finančního krytí uvedeného v čl. 6 odst. 2 písm. a) první odrážce nařízení (EU) 2021/947. Ukrajina by měla mít možnost každoročně do konce března požádat o úrokovou subvenci a odpuštění správních nákladů. Aby byla umožněna flexibilita při splácení jistiny, mělo by být odchýlně od čl. 220 odst. 2 finančního nařízení rovněž možné refinancovat související půjčky sjednané jménem Unie.

- (18) S ohledem na situaci na Ukrajině by toto rozhodnutí mělo vstoupit v platnost co nejdříve, a to prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALY TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie poskytne Ukrajině makrofinanční pomoc v maximální výši 1 miliardy EUR (dále jen „makrofinanční pomoc Unie“) s cílem podpořit makrofinanční stabilitu Ukrajiny.
Makrofinanční pomoc Unie se Ukrajině poskytne ve formě úvěru.
2. Za účelem financování makrofinanční pomoci Unie je Komise zmocněna vypůjčit si jménem Unie nezbytné finanční prostředky na kapitálových trzích nebo od finančních institucí a dále je půjčit Ukrajině. Úvěr musí mít průměrnou dobu splatnosti nejvýše 25 let.
3. Finanční krytí uvedené v čl. 6 odst. 2 písm. a) první odrážce nařízení (EU) 2021/947 se použije na pokrytí nákladů na úrokové platby související s makrofinanční pomocí během víceletého finančního rámce na období 2021–2027 jako subvence úrokových sazeb podle čl. 5 odst. 2 tohoto rozhodnutí.

4. Uvolnění makrofinanční pomoci Unie řídí Komise způsobem, který je v souladu s dohodami nebo ujednáními uzavřenými mezi Komisí a Ukrajinou v memorandu o porozumění uvedeném v čl. 3 odst. 1.
5. Komise pravidelně informuje Evropský parlament a Radu o vývoji v oblasti makrofinanční pomoci Unie, včetně jejího vyplácení, a předkládá těmto orgánům včas příslušné dokumenty.
6. Makrofinanční pomoc Unie je k dispozici po dobu 12 měsíců od prvního dne po vstupu memoranda o porozumění uvedeného v čl. 3 odst. 1 v platnost.
7. Pokud se během období vyplácení makrofinanční pomoci Unie potřeby financování Ukrajiny oproti původním předpokladům podstatně sníží, Komise výši pomoci omezí nebo její poskytování pozastaví či zruší.

Článek 2

1. Poskytnutí makrofinanční pomoci Unie je podmíněno tím, že Ukrajina bude respektovat účinné demokratické mechanismy, včetně parlamentního systému založeného na pluralitě politických stran, a zásady právního státu a že zaručí dodržování lidských práv.
2. Komise a Evropská služba pro vnější činnost sledují plnění podmínky stanovené v odstavci 1 po celou dobu poskytování makrofinanční pomoci Unie, zejména před vyplacením prostředků, a to i s přihlédnutím k okolnostem na Ukrajině a k důsledkům uplatňování stanného práva na Ukrajině.
3. Odstavce 1 a 2 tohoto článku se použijí v souladu s rozhodnutím Rady 2010/427/EU¹.

¹ Rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. L 201, 3.8.2010, s. 30).

Článek 3

1. Komise se s Ukrajinou dohodne na jasně vymezených požadavcích na podávání zpráv, s nimiž má být makrofinanční pomoc Unie spojena. Tyto požadavky na podávání zpráv se stanoví v memorandu o porozumění a přijímají se přezkumným postupem podle čl. 8 odst. 2.
2. Požadavky na podávání zpráv zejména zajistí, aby makrofinanční pomoc Unie byla využívána účinně, transparentně a odpovědně. Komise pravidelně sleduje provádění těchto požadavků.
3. Podrobné finanční podmínky makrofinanční pomoci Unie se stanoví ve smlouvě o úvěru, která má být uzavřena mezi Komisí a Ukrajinou.
4. Komise pravidelně ověřuje provádění makrofinanční pomoci Unie, zejména pak plnění požadavků na podávání zpráv stanovených v memorandu o porozumění. O výsledcích tohoto ověřování informuje Komise Evropský parlament a Radu.

Článek 4

1. S výhradou splnění požadavků uvedených v odstavci 2 poskytne Komise makrofinanční pomoc Unie v jedné splátce ve formě úvěru. Komise rozhodne o časovém rámci pro vyplacení splátky. Splátku lze vyplatit v jedné či více tranších.
2. Komise rozhodne o uvolnění splátky po posouzení následujících požadavků:
 - a) splnění podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1;
 - b) vstup v platnost memoranda o porozumění, které stanoví zřízení systému podávání zpráv platného po celou dobu trvání úvěru.
3. Nejsou-li splněny požadavky stanovené v odstavci 2, Komise vyplacení makrofinanční pomoci Unie dočasně pozastaví nebo zruší nebo přijme přiměřená opatření podle úvěrové smlouvy. V těchto případech Komise informuje o důvodech pozastavení či zrušení Evropský parlament a Radu.
4. Makrofinanční pomoc Unie bude v zásadě vyplacena Ukrajinské národní bance. S výhradou ustanovení dohodnutých v memorandu o porozumění, včetně potvrzení zbývajících rozpočtových finančních potřeb, mohou být finanční prostředky Unie vyplaceny ukrajinskému ministerstvu financí jako konečnému příjemci.

Článek 5

1. Výpůjční a úvěrové operace se provádějí v souladu s článkem 220 finančního nařízení.
2. Odchylně od čl. 220 odst. 5 písm. e) finančního nařízení může Unie nést náklady na úroky v podobě subvence úrokových sazeb a správní náklady související s půjčkami a úvěry, s výjimkou nákladů spojených s předčasným splacením úvěru, pokud jde o úvěr podle tohoto rozhodnutí.
3. Ukrajina může Unii požádat o subvence úrokových sazeb a pokrytí správních nákladů do konce března každého roku.
4. Odchylně od čl. 220 odst. 2 finančního nařízení může Komise v případě potřeby související půjčky sjednané jménem Unie refinancovat.
5. Komise informuje Evropský parlament a Radu o vývoji operací uvedených v odstavcích 2 a 3.

Článek 6

Během provádění makrofinanční pomoci Unie Komise prostřednictvím operačního hodnocení opětovně posoudí řádnost finančních opatření, správních postupů a mechanismů vnitřní a vnější kontroly Ukrajiny, které mají pro tuto pomoc význam.

Článek 7

1. Na makrofinanční pomoc Unie poskytovanou ve formě úvěru podle tohoto rozhodnutí se namísto obecného pravidla stanoveného v čl. 31 odst. 5 třetím pododstavci nařízení (EU) 2021/947 použije míra tvorby rezerv ve výši 70 %.
2. Namísto obecného pravidla stanoveného v čl. 31 odst. 6 nařízení (EU) 2021/947 se finanční závazky z makrofinanční pomoci Unie poskytnuté ve formě úvěru podle tohoto rozhodnutí hradí odděleně od ostatních finančních závazků v rámci záruky pro vnější činnost a rezervy vyčleněné ve společném rezervním fondu na makrofinanční pomoc Unie poskytovanou ve formě úvěru podle tohoto rozhodnutí se použijí výhradně na finanční závazky z ní odvozené.
3. Odchylně od článku 213 finančního nařízení se efektivní míra tvorby rezerv nevztahuje na tvorbu rezerv vyhrazenou ve společné rezervě v souvislosti s makrofinanční pomocí Unie poskytovanou ve formě úvěru podle tohoto rozhodnutí.

Článek 8

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 9

1. Komise každý rok do 30. června předloží Evropskému parlamentu a Radě v rámci své výroční zprávy posouzení provádění tohoto rozhodnutí v předchozím roce, včetně vyhodnocení tohoto provádění. Tato zpráva:
 - a) vyhodnotí, jakého pokroku bylo při provádění makrofinanční pomoci Unie dosaženo;
 - b) posoudí hospodářskou situaci a vyhlídky Ukrajiny, jakož i provádění požadavků uvedených v čl. 3 odst. 1;
 - c) uvede souvislost mezi požadavky a podmínkami stanovenými v memorandu o porozumění, průběžnou makrofinanční situací Ukrajiny a rozhodnutím Komise o uvolnění splátky makrofinanční pomoci Unie.

2. Do dvou let od konce doby dostupnosti předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o následném hodnocení, v níž vyhodnotí výsledky a účinnost dokončené makrofinanční pomoci Unie a míru, do jaké tato pomoc přispěla k dosažení svých cílů.

Článek 10

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V ... dne ...

Za Evropský parlament
předsedkyně

Za Radu
předseda nebo předsedkyně
